

Bloggen *Forskningsfrihed?* d. 30. aug. 2012

<http://ffarkiv.pbworks.com/w/file/fetch/58129202/Rettigheder%20sta%CC%8Ar%20til%20fri%20disposition.pdf>

Rettigheder kan frit krænkes

Ombudsmanden, Forskerforum og de offentlige ansattes retssikkerhed

Paralleliten er iøjefaldende. Ombudsmanden giver afkald på at undersøge en klar og veldokumenteret krænkelse af en offentlig ansattes ytringsfrihed, fordi den institution, som har udsat den offentlige ansatte for chikaner og fyringstrusler, efterfølgende har afstået fra de værste chikaner og tvunget den ansatte – under trussel af umiddelbar afskedigelse – til at underskrive en aftale, der udelukkende har med administrative spørgsmål at gøre og ingenting med selve konflikten. Denne aftale kalder ombudsmanden for ”forlig”, og så forbliver spørgsmålet om hvordan de offentlige ansattes ytringsfrihed er blevet krænket – og hvor vidt ombudsmanden er forpligtet til at beskytte den – undveget (læs lektor Claus Emmeches kommentar til Ombudsmandens undvigende afgørelse i Koldau-sagen:

<http://professorvaelde.blogspot.de/2012/05/ombudsmanden-koldau-og-den-store.html>).

Grundrettigheder spiller altså ingen rolle, så længe de forskellige parter bare ”snakker med hinanden” igen – uanset, hvordan ”snakken” ser ud og hvad den omhandler.

Med sådan en tvivlsom forståelse af grundrettighedernes værdi og gyldighed overrasker det slet ikke, at en journalist også kan ”citere” udsagn af en person, som denne person aldrig har ytret. Journalisten begrundet sit journalistiske fejlgreb, at han som en kender af sagen ”kan læse” udsagnet ”mellem linjerne” og derfor har ret til at ”citere” det (se her link til <http://professorvaelde.blogspot.de/2012/05/forskerforum-svarer-pa-linda-maria.html>). Når man kender til gældende journalistiske standarder, står man bare måbende over for denne angiveligt ”professionelle” begrundelse.

Men lige som der frit kan dispenseres fra grundrettigheder, hvis bare der bliver snakket mellem parterne, kan forkerte udsagn bare blive stående, så længe der er blevet snakket tilstrækkeligt om sagen.

Sagen som klagen til Pressenævnet omhandler

Pressenævnet har d. 15. august 2012 afgjort, at Forskerforum ikke er forpligtet til at bringe Linda Maria Koldaus genmæle imod de forkerte udsagn, som Forskerforums redaktion – om det kun er redaktionslederen Jørgen Øllgaard, eller hele redaktionen, altså også lektor og DM-repræsentant Leif Søndergaard og lektor Mogens Madsen, forbliver et åbent spørgsmål – har truffet i diverse artikler om Koldau-sagen. Linda Maria Koldau har klaget til Pressenævnet, fordi Forskerforum har i artiklen ”Koldau sagde op” (3. april 2012, s. 4) helt åbenlyst bragt et forkert citat, som angiveligt blev bragt i Dagbladet Information: ”I Information giver hun som begrundelse for opsigelsen, at AU ikke har givet hende den autoritet, som hører til en professortitel...”. Som det nemt kan tjekkes, har Linda Maria Koldau aldrig ytret lignende i Dagbladet Information (<http://www.information.dk/297094>). Efter at redaktionsleder Jørgen Øllgaard afviste hendes anmodning om genmæle, har hun klaget over Forskerforums forkerte udsagn til Pressenævnet. Her på bloggen har hun desuden publiceret en analyse, hvordan Forskerforum igennem en i høj grad tvivlsom journalistik, som går imod alle journalistiske standarder, har forulempet hende i to artikler (<http://professorvaelde.blogspot.de/2012/04/forskerforums-problematiske.html>).

Jørgen Øllgaards svar indeholder den mærkelige begrundelse, at en journalist har ret til at ”læse mellem linjer” i en persons offentlige udsagn og så kan bringe sin personlige fortolkning som ”citat” fra personen.

Pressenævnet er nu kommet til afgørelsen: ”I medfør af medieansvarlovens § 36, stk. 1, skal en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er blevet bragt i massemedie, tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom. Under henvisning til det ovenfor anførte finder nævnet ikke, at der er bragt forkerte oplysninger, der kan påføre klager skade af betydning.” (Læs hele afgørelsen her: <http://ffarkiv.pbworks.com/w/file/fetch/58128236/Pressen%C3%A6vnets%20kendelse%20i%20sag%2012-70-00251.pdf>).

Afgørelsen er lige så tvivlsom som ombudsmandens beslutning at lægge sagen ned, fordi han fortolker en aftale, der ingenting har med konflikten at gøre, som et ”forlig” mellem parterne. Pressenævnet fokuserer på den skade, som det forkerte citat kunne have forårsaget. Men skaden er kun en konsekvens – om den er stor eller lille, ændrer ikke noget ved det faktum, at Forskerforum igennem Pressenævnets afgørelse får lov til at bringe forkerte udsagn og ”citater”. Lige som ombudsmanden funderer sin beslutning på noget, som ikke har med selve konflikten at gøre, og dermed giver afkald for at undersøge, hvordan en grundret er blevet krænket, fokuserer Pressenævnet på en aspekt, der ikke er relevant for sagens egentlige genstand. Borgernes ret til at blive citeret på korrekt måde er blevet gjort til noget der uden konsekvenser kan krænkes.

Men hvad er lige så foruroligende, er, at hele afgørelsen hviler på et utilstrækkeligt fundament. Pressenævnet begrundet sin afgørelse med hjælp af to artikler om Linda Maria Koldau, som *Forskerforum* har publiceret og som Koldau har klaget over. Den person, som bringer forkerte oplysninger, bliver dermed brugt som vidne på, at oplysningerne slet ikke er forkerte. Koldaus analyse på bloggen *Forskningsfrihed* viser, at Forskerforum – repræsenteret af Jørgen Øllgaard – fejlciterer hende og bringer en i høj grad farvet beretning om hendes optræden på et debatmøde i København den 20. marts 2012 (<http://professorvaelde.blogspot.de/2012/04/forskerforums-problematiske.html>).

Forskerforum har aldrig talt med Koldau selv – alene dette går imod alle regler for god journalistik. Hvor er så beviserne for, at Koldau virkelig har sagt det i København, som Forskerforum ”citerer” og som Pressenævnet så bruger for sin afgørelse?

Og hvis Koldau virkelig har ytret sig sådan på debatmødet, som Forskerforum citerer: Hvordan kan udsagnet ”Jeg troede at jeg skulle være med til at lægge fagpolitikken på instituttet. I stedet blev jeg marginaliseret. I Tyskland er en professor førende i faget og ansvarlig for fagets udvikling” så pludseligt laves om til et ”citat” fra et andet avis med ordlyden ”I Information giver hun som begrundelse for opsigelsen, at AU ikke har givet hende den autoritet, som hører til en professortitel”?

Man kan vende det, som man vil: Forskerforum har bragt en forkert oplysning, som giver klageren den fulde ret til genmæle.

Pressenævnet mener alligevel, at Forskerforum på grund af de ”citater”, som Forskerforum selv bringer, har ”tilstrækkelig dækning” for at bringe et ”citat”, som aldrig er blevet ytret.

Det vil sige, hvis en avis bare skriver nok om en sag, med alle mulige udsagn i alle mulige farvninger, og uden et eneste bevis for, at disse udsagn faktisk er blevet truffet, så kan avisen også godt bringe et åbenlyst fejlцитat.

Det tilsvarende i hver detalje til ombudsmandens afgørelse, at en offentlig institution kan udsætte en ansat, der lovligt har ytret sig kritisk, for negative sanktioner, så længe den ansatte bare ikke bliver fyret, men selv siger op og indgår en ”aftale” om opsigelsens vilkår.

Hvor er retssikkerheden så henne?

Sagens større betydning: Ingen retssikkerhed

Igen har den mindre sag en større principiel betydning end selve sagens umiddelbare genstand. Ombudsmanden har bekræftet, at ledelsen for en offentlig institution, såsom Aarhus Universitet, kan udsætte kritiske ansatte for negative sanktioner og mobbe dem ud, uden at det har nogen som helst konsekvenser for selve ledelsen. Dermed beskytter Ombudsmanden hverken den kritisk ansatte eller dens ret til ytringsfrihed. Ombudsmandens afgørelse betyder en alvorlig trussel mod de offentlige ansattes ytringsfrihed.

Pressenævnet har bekræftet, at et massemedie kan bringe forkerte udsagn om en person uden som helst konsekvens, hvis mediet bare skriver længe nok om sagen, med udokumenterede ”citater” og udsagn fra hemmelige informanter, der aldrig bliver nævnt. Retssikkerheden hviler åbenbart på et svagt grundlag i Danmark.

En morsom pointe til afslutning

Men man kan også grine over det hele. Forskerforums-sagen er nu netop blev afsluttet med en sød lille pointe. Selvfølgelig har Forskerforum med det samme offentliggjort Pressenævnets beslutning (<http://www.forskeren.dk/?p=2388>). Det er morsomt at disse få linjer atter bekræfter alle de kneb, som Forskerforum ellers hidtil har brugt i sin farvede ”dokumentation” om Koldau-sagen.

- Pressenævnets indrømmelse, at ”citatet” faktisk er forkert, bliver fortiet. (S. 14: ”Efter det oplyste finder nævnet det ikke dokumenteret, at Linda Maria Koldau på information.dk har begrundet opsigelsen med, ’at AU ikke har givet hende den autoritet, som hører til en professortitel’ som anført af FORSKERforum i artiklen ’Koldau sagde op’ den 3. april 2012.”)
- Pressenævnets nogenlunde tøvende afgørelse – citat se ovenfor – bliver af Forskerforum lavet om til ” Det var helt i orden – udtaler Pressenævnet – da FORSKERforum i en artikel ”**Koldau sagde op**” anførte, at Linda Maria Koldaus begrundelse for at sige op var...”
Formuleringen ”helt i orden” findes der på ingen måde i Pressenævnets afgørelse – igen et godt eksempel for Forskerforums farvede retorik.
- Forskerforum fortier – selvfølgelig – at den yderligere dokumentation, som Pressenævnet bruger som fundament til sin afgørelse, faktisk stemmer fra Forskerforum selv og at hele afgørelsen dermed er i høj grad tvivlsom.

Men den slags journalistik kender vi nu tilstrækkelig til fra Forskerforum; intet nyt i heri. Det, som virkeligt virker morsomt som sagens afslutning, er Forskerforums afsluttende sætning i dens lille notits:

”Koldau sagde op i april 2012 og fik efterfølgende en aftrædelsesordning, som løber til årets udgang. Som led heri indgik, at hun skulle flytte kontor (til Trøjborgkomplekset). Såvidt FORSKERforum erfarer, har hun flyttet kontor, men har siden stort set ikke vist sig på kontoret / AU.”

For en person, som har 20 års erfaring i at analysere tekster og intentioner og som har 10 års erfaring som journalist på én af Tysklands førende afviser, er disse sætninger en stor fornøjelse. Er det nu virkelig nødvendigt at den journalist, som har skrevet notitsen, så tydeligt fremhæver både sin dårlige journalistik og sin fuldkomne mangel på viden om akademiske arbejdsprocesser?

Professoren har altså ”stort set ikke vist sig” på det kontor som hun blev forflyttet til – hvem mon er den hemmelige kilde på Aarhus Universitet, der snuser rundt på Trøjborgkomplekset og tæller dagene, når Linda Maria Koldau sidder på sit kontor? Hvem stikker Forskerforum

netop den information, som mediet så godt kan bruge til at male i de netop farver, den hidtil har brugt for at skrive om Koldau-sagen?

Dårlig journalistik findes i flere aspekter i disse tre sætninger:

- Forskerforum fremstiller et sagsforhold, som stoler på en unævnt kilde. Hvis Forskerforum havde brugt flere kilder, kunne Forskerforum have fundet ud af, at Linda Maria Koldau har det rigtig godt med sine nye kollegaer, som nyder at føre samtaler om akademiske spørgsmål med hende.
- En rigtig journalist ville tale med den person han skriver om.
- En rigtig journalist ville undersøge de reelle forhold – og så finde ud af, at AU-ledelsen nok har forflyttet den ubekvemme professor til et andet, fagligt fuldkommen isoleret kontor, men at professoren desværre ikke kan udføre sit arbejde på dette kontor. En rigtig journalist ville så undersøge, hvorfor professoren ingen mulighed har for at printe noget ud fra hendes computer. Hvorfor hun slet ikke har en chance for at lave scans til hendes undervisning. Hvorfor professoren er nødt til at cykle over til et andet bibliotek og arbejde på en studentercomputer, når hun altså ønsker at printe noget af sin undervisningsforberedelse ud.
- En rigtig journalist ville – for eksempel igennem en samtale med den person han skriver om – have fundet ud af, at den omtalte professor faktisk har arbejdet igennem hele sommeren og ikke en gang har kunnet tage ferie på grund af de publikationsprojekter og deadlines hun har. En rigtig journalist ville have fundet ud af at professoren netop har afleveret et nyt bogmanuskript – den femte bog som professoren publicerer i hendes tre-års periode på Aarhus Universitet. Så behøver Forskerforum og bladets læsere slet ikke frygte, at der på Aarhus Universitet bliver sjustet med den løn, som skatteyderne betaler for forskning.

Men problemet går dybere end dårlig journalistik. Værre er den påfaldende mangel på kendskab til akademisk arbejde, som lyser ud af den afsluttende sætning. Forskerforum generelt fremstiller sig selv som det medie, som på godt fundament udtaler sig skarpt og kritisk om det, som sker i den danske akademiske verden. Så virker det mærkeligt – eller snarere foruroligende –, at akademikerne har et medie som ”talsmand” i den danske medieverden, som åbenbart ved meget lidt om akademisk arbejde.

I hele den akademiske verden er det kendt at en forsker arbejder på arkiver og biblioteker – og ellers skriver sine bøger og artikler hjemme, hvor der ligger hele sit arbejdsmateriale. En forsker arbejder altså meget hjemme – men til gengæld også sent om aftenen og selvfølgelig altid hen over weekenden. Det er netop derfor, at dekan Mette Thunøs krav til kontorarrest til Linda Maria Koldau blev betragtet som en skandale i den internationale akademiske verden – den går imod alt, hvad en professors arbejde udgør.

Ved Forskerforum virkelig så lidt om akademisk arbejde, at det måler en professors ydelser på dennes tilstedeværelse på sit kontor? Hvor troværdigt er så det øvrige, som Forskerforum skriver i sine artikler om den akademiske verden?

Dermed ender den sjove lille pointe alligevel med et meget alvorligt spørgsmål.